

COMPOSICIÓ

ELOGI DE LA PINTURA.

- Més perquè probablement aquest ensenyament als joves pugui semblar-les cosa fatigosa, per mi queda demostrat quant la pintura no és indigna de consumir part del nostre treball i estudi. Té la pintura una força divina per quant té les expressions dels deus de forma que aquestes han estat adorades per la gent, i això ha estat sempre un grandíssim don pels mortals, donat que la pintura en moltes coses beneficia a aquella pietat per la qual estem emparentat amb els deus, que en conjunt estem anímicament plens de misticisme. Diuen que Fidias va fer en la Elide un deu jove, la bellesa del qual no poc va confirmar la seva possessió mística. I quant al plaer de l'esperit confereix la bellesa de les coses assignada per la pintura, doncs de tal forma a la primera mirada de qui mira, no percebrà res tan bonic que allò que la pintura aconsegueix de forma tant atractiu i graciosa. L'evori, les gemmes i similars coses precioses per les mans del pintor es fan mes precioses; i encara l'or elaborat amb l'art de la pintura es contrapesa amb molt més or. Així, a pesar d'això, el plom mateix, metall entre els metalls el més vil, realitzada una figura per la mà de Fidies o de Praxítels, s'estimarà molt més valuosa que la plata. El pintor Zeusis va decidir donar les seves obres, les quals com deia, no es podien comprar; El seu art el permetia plasmar imatges tan plenes de sentiment que les considerava irrepitibles, i el feien sentir-se gairebé com un deu. I qui pot dubtar que la pintura sigui mestra i certament no petit ornament de totes les coses. Apropiant-se d'ella l'arquitecte crea les seves obres. No sense esforç trobaras art alguna no vilíssima la qual no utilitzi la pintura, tal que qualsevol encontrarà bellesa en les coses que estiguin considerades nascudes de la pintura..*

Diu Plini que l'origen de la pintura va ser la circumscripció amb línies del contorn de l'ombra del perfil d'un home. Hi ha qui diu que va ser un tal Filocles egipci l'inventor d'aquest art. Els egipcis certament, afirmen ser milens els anys en què va ser posada en pràctica la pintura en aquest país i que després va ser traslladada a Grècia...

Leon B. Alberti. De

Pictura

COMPOSICIÓ

- Composició és la disposició en la regió a pintar de les parts de les coses vistes que es situen conjuntament en la pintura.

De gran esforç del que pinta es l'elaboració de la historia, i d'aplicació d'enginy. Part de la història són els cossos, i part dels cossos són els membres i part dels membres són les superfícies. La primera part de la composició són les superfícies. Origen de la composició de la superfície és la gràcia en el cos a la qual anomenarem bellesa. Mirant un rostre, veurem superfícies grans i petites, més aquesta cara serà la superfície en conjunt en mode que apropiant-se d'ombres i llums agradables i suaus, no hi hagi cap aspresa rellevant, i direm que aquest rostre és bonic i delicat a la vista.

El referent d'aquesta composició és la pròpia naturalesa, excel·lent artífex de les coses, be estarà, en bons cossos composta la superfície.

COMPOSICIÓ DELS MOVIMENTS.

3. Continuem amb els membres. Convé en principi que tots els membres siguin concordants. Concordància en quant a mida, de realització, d'espècie, de colors i altres coses similars corresponent a l'harmonia: que passaria si en una pintura fos el cap enorme i el tors petit, la mà ampla i el peu exagerat i el cos inflat, aquesta composició seria horrible de veure-la. Encara que convé tenir certa regió marcada respecte a la grandària dels membres, en la mida dels quals es posarà la forma dels ossos, als quals després afegirem el relleu de cada múscul.
I donat que la naturalesa ha posat en els membres les mides, no poca utilitat es trobarà en reconèixer-la dedicant-li estudi i treball.
Una cosa més afegiré, i es que per ben mesurar, ens hem d'apropiar d'un membre amb els que mesurar els altres. Abans a l'antiguitat s'agafava com unitat de mida el peu. Ara però, és recomanable agafar com mida de referència el cap.
4. Així doncs, quant prenem un membre aquest s'ha d'ajustar als altres de forma que aquest no sigui inconvenient als altres en amplada i alçada. Més si es considera que cada membre s'adapta al mitjà, podem dir allò de que cadascú fa el seu ofici.
Està bé al que corre exercitar més que les mans els peus i al filòsof quan parla mostrar més modèstia que art de defensa; és conegut el compte aquell en el qual Meleagro mort, portat exasperava a aquells que el portaven, és lògic que cada membre mort pengi, mans, cames i cap; cada cosa cau lànguïda; això que passa al endreçar un cos mort, cosa realment complicada, no ho és menys que algú intenti fingir cada membre ociós, serà un òptim artífex. Així doncs en tota pintura s'ha d'observar que cada membre faci el seu ofici, que ningú per mínim que sigui resti ociós. I si hi ha membres morts que es mostri amb claredat. Dels vius que sigui cada part viva. Es diu que un cos és viu quan en la seva activitat es mostra cert moviment: es diuen morts on els membres no poden portar més l'ofici de la vida. Així doncs, els pintors quan volen imprimir en les coses vida, faran cada part en moviment. Més en cada moviment s'observarà bellesa i gràcia. Són gratuïts els moviments que es mostren amb fluïxesa a l'aire.
Direm encara que en la composició dels membres hi ha certa espècie: seria cosa absurda si les mans d'una dona bonica es mostressin velles i grolleres, o si en el cos d'un home aguerrit es mostressin el pit tendre i el coll delicat. Pensariem que el pintor fa broma. Per tant convé fer els membres en correspondència a la seva espècie.

Leon B. Alberti. De Picture.

Exercicis proposats:

Havent llegit aquest fragment del Leon Battista Alberti sobre la composició pictòrica es tracta ara de fer pràctiques. Per això es proposa fer tres exercicis de composició on només apareguin tres elements, com són: noia, taula i cadira. Veure imatges adjuntes.